Vedlegg 5:

Behandling av høringsuttalelser - høring av utredning av konsekvenser

– Ytre påvirkning

1 Radioaktivitet

Flere høringsinstanser ønsker et forsterket fokus på Sellafield og Thorp som bekymrer, samt Russland. Faren er ikke over, og betydningen for fiskeriene kan bli store. Må kartlegge risikoen, konsekvensene for økosystemet dersom utslipp inntreffer. (*Norges Fiskarlag, Nordland fylkesfiskarlag, Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL)).*

> *"Viktig å ha fokus på hva som skjer i Sellafield og på Thorp-anlegget. Farene for radioaktive utslipp til hav og luft er ikke over og uhell i dette området kan lett få stor negativ innvirkning på norske fiskerier og på hele norskekysten. I denne forbindelse er det viktig å få klarlagt risikoen for radioaktive utslipp samt at norske myndigheter i den grad det er mulig forsikrer seg om at anleggende kan drives med minst mulig risiko for utslipp."*
>
> *(Nordland Fylkesfiskarlag)*

Kommentar:

Dette er aktuelt og vil bli tatt med i utredningen.

Statens strålevern ønsker at det fokuseres på nivåer av radioaktive stoffer i forhold til grenseverdier i sjømat, med tanke på eksport.

Kommentar:

Dette vil bli tatt med i utredningen.

Petroleumsvirksomhet utenfor Norskehavet må inkludere tilførsler fra britisk sektor *(Statens strålevern)*

Kommentar:

> *Relevante data vil forsøkes innhentet og lagt til grunn for de faglige vurderingene i utredningen. I den grad data ikke kan fremskaffes vil dette fremgå under kunnskapsbehov.*

2 Klimagasser

Sektorenes bidrag til utslipp av klimagasser må utredes (*Norges Naturvernforbund*.) Planen må legge inn en strategi for hvordan klimagassutslipp i utredningsområdet skal inn i internasjonale forpliktelser.

> *"Mye av aktiviteten i Norskehavet bidrar til utslipp av blant annet CO2. Petroleum og skipstrafikk er to viktige sektorer angående utslipp av CO2 til luft. På generelt grunnlag er det ikke lagt opp til at sektorenes bidrag av klimagasser skal utredes Norges Naturvernforbund mener at konsekvensen av den ulike sektorens bidrag av klimagasser bør utredes. Utslipp til luft kan føre til forsuring av havet, og videre i ytterste konsekvens er bidrar drivhusgasser til økende temperatur som i høyeste grad påvirker fremtidig biologis produksjon i havet.*
>
> *· Norges Naturvernforbund krever at alle sektorene utrederer sin sektors utslipp av CO2 og andre klimagasser."*

Kommentar:

> *De enkelte sektorenes utslipp vil kvantifiseres i sektorutredningene og sammenstilles i arbeidet med "samlet vurdering av konsekvenser". Regjeringens strategi for reduksjon i klimagassutslipp ivaretas gjennom andre prosesser, og vil kun indirekte berøres av Forvaltningsplanen for Norskehavet.*

3 Fremmedstoffer og næringssalter

Konsentrasjoner i miljøet må inkludere *fremmedstoffer i sjømat (Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES)).* Næringssalter er ikke med under viktige stoffer. Få med kloakk og menneskelige utslipp *(Natur og Ungdom og Bellona)*

Kommentar:

Dette vil bli tatt inn i utredningen i den grad det bidrar som påvirkning av Norskehavet og ressursene

4 Tilførsler via Golfstrømmen

Runde Miljøsenter retter fokus mot klimaovervåking og at tilførsler via Golfstrømmen må kartlegges.

Kommentar:

Dette skal med i utredningen, i den grad det er kjent, med fokus på uheldige påvirkninger - i motsetning til mer naturlige tilførsler og effekter som utredes i faktabeskrivelsen

5 Klimaendringer

Naturhistorisk Museum, Universitet i Oslo mener at planktonovervåking er viktig for overvåking av klimaendringer, gir gode datasett. De mener det mangler parametre som kan dokumentere endringene, men forslår et opplegg rundt marint plankton.

Meteorologisk institutt mener at utkastet mangler visse aspekter knyttet til forståelsen av og beskrivelsen av de underliggende variable knyttet til været og hvordan disse påvirker flora og fauna. En forståelse av endringer av disse variablene gir grunnlag for forståelsen av endringene som kan forventes. Et nasjonalt observasjonssystem med internasjonal tilknytning er en forutsetning for å kunne ivareta disse oppgavene tilfredsstillende.

> *"1. At vi har en god forståelse og beskrivelse av de underliggende variable knyttet til vær (vind, nedbør, temperatur), sjøtemperatur, saltholdighet, bølger, strøm og isforhold (oppstrømsvariable), og hvordan disse påvirker flora og fauna.*
>
> *2. En god nok forståelse av endringer i disse variable gir også det nødvendige grunnlaget for å kunne gi en adekvat beskrivelse av forventede endringer pga. endring i klima eller næringsforhold"*
>
> *"Vi kan ikke se at disse aspektene er ivaretatt i høringsutkastet, og vi tror det er viktig at de tas med slik at det går tydelig fram at flora og fauna er et produkt av temperatur-, lys- og næringsforhold, som styres av variablene som er nevnt over."*
> *(Meteorologisk institutt)*

Kommentar:

> *Utredningene skal baseres på eksisterende kunnskap, så nye kartlegginger og undersøkelser er det ikke mulig å foreta i denne delen av arbeidet. Effekten av klimaendringer vil bli beskrevet etter etablert metodikk med særlig fokus på økosystemet, med best tilgjengelige data og kunnskap. Et viktig aspekt ved utredningene er også å avdekke kunnskapsmangler. Arbeidsgruppa via HI tar kontakt med meteorologisk kompetanse for å etablere et omforent datagrunnlag om klimaendringer. Dette datagrunnlaget vil legges til grunn for de videre vurderinger.*

WWF mener en må se på scenarier for hvordan forvaltningen skal tilpasse seg kommende klimaendringer og redusere belastningene på økosystemet. Scenariene må drøfte effekten av tiltak. *WWF* ber spesielt om overvåking av raudåte under klimaendringer.

Natur og ungdom og Bellona mener det er nødvendig med et fokus på hvilke områder og habitater som rammes mest av klimaendringer. Det bør utredes tiltak for å begrense effekten av klimaendringer.

> *"Tiltak for å begrense effekten av klimaendring bør utredes, som for eksempel et oppgradert føre-var prinsipp i forvaltningen, for å begrense den samlede belastningen slik at økosystemene blir mindre sårbare for klimaendringer (i.e. resilience management)."*
>
> *(Natur og ungdom og Bellona)*

Kommentar:

> *Dette skal være en del av utredningen. I et forventet framtidsbilde vil klimaendringer inngå som en viktig faktor. Dette blir tatt opp i Ytre påvirkning, men også i de andre sektorutredningene. Klimaendringer er bl.a. sentral i utredning av konsekvenser for fiskeri, framtidens forvaltning av de marine ressurser vil være helt og holdent avhengig av hvilke ressurser som er tilgjengelige, og vi ser allerede en endring i artssammensetningen og en forflytning av bestander som følge av klimaendringer. Ytre påvirkning forholder seg til klimaendringer som en påvirkningsfaktor og skal utrede konsekvensene av disse. En helhetlig og økosystembasert tilnærming forutsetter at klimaendringene blir en av rammebetingelsene som skal hensyntas i forvaltningen av Norskehavet.*

6 Trekkende arter, vandrende bestander

Fisk blir ikke omtalt som trekkende arter (*Natur og Ungdom og Bellona, Norges Naturvernforbund*)

> *"Under flere kapitler hvor trekkende arter er omtalt vil ikke fisk bli omtalt. Norges Naturvernforbund ber om en forklaring for dette da flere arter, både kommersielle og ikke-kommersielle, vandrer betydelig. Hvilke negative faktorer de blir utsatt for er også viktig. Vi ber om at vandrende fisk blir inkludert (jfr. Kapittel 6.5 i høringsutkastet).*
>
> *(Norges Naturvernforbund)*

Kommentar:

Prinsippet her er at trekkende arter kan trekke utenfor forvaltningsplanens område og der bli påvirket av forhold som får betydning for Norskehavet som økosystem. Dette gjelder både fisk, pattedyr og fugl, men siden det er en egen utredning på fiskeri er det naturlig og riktig at fisk behandles der. Når det gjelder fugl er det naturlig å legge disse til Ytre påvirning. Prinsippet er at påvirkning på trekkende arter - utenfor Norskehavet - inngår i utredningene samlet

7 Lokalsamfunn mangler i ytre påvirkning

*Oljeindustriens landsforening (OLF) mener at s*trandsone, sysselsetting og lokalsamfunn må tas med som tema for ytre påvirkning. Lokalsamfunn er ikke med, men de kan klart påvirkes av ytre påvirkning ved nedgang i fiskeriene, *Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES).*

> *"I sektorutredningen for konsekvenser av ytre påvirkning er ikke lokalsamfunn tatt med. Lokalsamfunn kan helt klart påvirkes av ytre påvirkning, dersom ytre påvirkning medfører nedgang i fiskeriene pga. redusert sjømattrygghet som skyldes langtransportert forurensning. Fiskeriene og dermed lokalsamfunn kan påvirkes økonomisk dersom det blir registrert eksportert sjømat med innhold av fremmedstoffer over grenseverdiene, noe som kan gå ut over omdømmet til fisk fra Norskehavet."*
>
> *NIFES*

Kommentar:

Lokalsamfunn ligger utenfor utredningsområdet, siden det er grunnlinja som er avgrensning. Ytre påvirkninger skal heller ikke utrede næringsaktivitet.

Å utrede effekter på strandsonen blir ikke logisk riktig; man har en faktor som ligger utenfor utredningsområdet og skal i så fall utrede effekter på en naturtype som ligger utenfor utredningsormrådet. Vi mener det blir feil.

8 Inkonsekvent begrepsbruk

Det er en inkonsekvent bruk av "*effekt*", "*skade*", "*ødeleggelse*" i forhold til hvilke tema det gjelder (*OLF).*

> *"Beskrivelsen av hvilke effekter som skal beskrives bør være nøytral. Dette er oppfylt for de fleste utredningstema, det vil si at det sies "vurder effekt" eller "vurdere virkninger", mens for Bunnsamfunn sies det vurdere "skade" eller "ødeleggelse" og for Marine kulturminner vurdere "ødeleggelser"."*
>
> *(OLF)*

Kommentar:

Dette tas til etterretning. Begrepsbruken skal være konsekvent.

9 Overvåking, kunnskapsmangel

Det bør settes inn økte ressurser på forskning og miljøovervåking på langtransportert forurensning og introduserte arter (*Troms fylkeskommune*). Det som avdekkes under prosessen må gjennomføres og implementeres i planen.

Kommentar:

Senere i prosessen skal det under "Samlet påvirkning og konsekvenser" lages en utredning av prioritert kunnskaps- og overvåkingsbehov, med grunnlag i utredningene av konsekvenser og av faktagrunnlaget.

10 Manglende utredning av *Ytre påvirkninger* på næringsvirksomhet

Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL) er uenig i at Ytre påvirkning ikke skal utrede konsekvensene for næringsvirksomhet.

Kommentar:

Sektorutredningene for petroleum, fiskeri og skipstrafikk skal utrede konsekvenser av næringvirksomhet i Norskehavet. Ytre påvirkninger skal ikke utrede næringsaktivitet, men konsekvenser av ytre påvirkninger på miljøet i utredningsområdet. Effekter av ytre påvirkning på næringsvirksomhet innenfor utredningsområdet, vil i den grad det er aktuelt tas inn i den enkelte sektorutredning. Virkning av ytre påvirkning på næringsvirksomhet utenfor utredningsområdet hører ikke inn under arbeidet med en forvaltningsplan for Norskehavet